

*Děvčata a chlapci,
pokračujeme v učivu o jihozápadní Asii. Dnes Vám nezasílám prezentaci – tu jsme probrali
minulou hodinu. Dnes Vám posílám přehled učiva tohoto tématu. Zítra se uvidíme on-line a
vše si dovysvětlíme.
Zdraví Vás Pavel Antoš*

Téma č. 21 – Jihozápadní Asie – Ostatní státy JZ Asie

3. 3. 2021

Ostatní státy JZ Asie

Turecko, Kypr, Írán, Afghánistán, Izrael, Gruzie, Arménie, Ázerbajdžán

Hospodářsky nejvyspělejší je **Izrael**. Židé byli ve světě známí jako obchodníci. Pro zemědělství využili polopouštní území. Velké zásoby draselných solí a fosfátů. Chybí mu však ropa, kterou nemůže z politických důvodů nakupovat od arabských zemí, ale dováží ji z USA.

Dobře rozvinutý chemický a strojírenský i elektrotechnický průmysl. Broušení diamantů dovážených z Afriky.

Hl. m. Jeruzalém, přístavy Tel Aviv – Jaffa a Hajfa.

V Betlémě se podle bible narodil **Ježíš Kristus**. V této části žijí Arabové – připravuje se vyhlášení nového státu – **Palestina**.

Turecko: hospodářsky se rychle rozvíjející – člen NATO, muslimská země (mnohoženství není povoleno, ženy jsou zrovnoprávněny s muži) usiluje o členství v EU.

Zásoby rud, výroba železa, oceli, potravinářský a textilní průmysl.

Města: hl. město Ankara, Istanbul, Izmir, Bursa.

Cestovní ruch: při pobřeží Černého a Středozemního moře – Antalya, Alanya...

Kypr: nezávislý ostrovní stát (řecká část a turecká část) – první asijský člen EU

Hospodářské a národnostní problémy sužují kavkazskou oblast sousedící s Ruskem: **Gruzie, Ázerbajdžán, Arménie**. Do roku 1991 součástí SSSR.

Írán: vliv islámu je dominantní. Hospodářsky středně rozvinutá rozvojová země. Zpracování zemědělských surovin, textilní průmysl – tkaní koberců. Zásoby ropy – rozvoj chemického průmyslu. **Jaderné ambice**.

Hl. m. Teherán. Centrální oblasti jsou řídce obydleny.

Afghánistán: hospodářsky nejzaostalejší hornatá země zmítaná léta občanskou válkou. V současnosti se tam vede válka proti terorismu – sídlo Al-Kajdy.

Obyvatelstvo a kultura Jihozápadní Asie

Kulturně poměrně stejnorodá oblast.

Drtivá většina obyvatel vyznává **islám**, který výrazně ovlivňuje každodenní život obyvatel (nepožívat alkohol, nejíst vepřové, pravidelné modlitby, jeden měsíc v roce držet půst (ramadán) a jednou za život navštívit Mekku v Saudské Arábii – rodiště Mohameda. Muži se mohou ženit s více ženami, mají vysoký počet dětí. **Nerovnoprávné postavení žen**. Pouze Gruzie, Arménie a část Kypru uhájily **křesťanství**.

Nejpočetnější jazykovou skupinou jsou Arabové – obývají jižní část a celou severní Afriku – afroasijská jazyková rodina.

Severní část obývají Turci – altajská jazyková rodina

Íránci, Arméni, Afghánci – indoevropská jazyková rodina.

Gruzíni – kavkazské jazyky.

Arabové vytvořili vlastní písmo – píší zprava doleva – převzali jsme jejich číslice.

Izraelci hovoří hebrejsky – vlastní písmo.

Izrael existoval na současném území už před 3 tisíci let. Izraelský vůdce Mojžíš vytvořil první náboženství uctívající jediného boha – Jahve. Židovské náboženství dalo vznik křesťanství – společná část bible – Starý zákon.

Židé byli pro svoji víru velmi pronásledováni a vyháněni ze své vlasti – Římané, Arabové, Turci, Angličané. Území dnešního Izraele (1948) bylo do 1. svět. války obýváno Araby – ti toto území nazývají **Palestina**. Židé z celého světa se začali vracet začátkem 20. století do Palestiny a po 2. svět. válce získali převahu nad Araby. Po vzniku Izraele byl tento stát několikrát napaden Araby. Izrael zvítězil a obsadil území, která by měla patřit Palestině – stály rozpor. – ohnisko válečných konfliktů.

Uč. str. 74 – Otázky

Arabské státy

Sýrie, Irák, Libanon, Jordánsko, Saudská Arábie, Kuvajt, Katar, Bahrajn, Spojené arabské emiráty, Omán, Jemen – 11 států

Nejznámější státy: **Saudská Arábie, Irák, Sýrie**

hlavní arabské bohatství představuje **ropa a zemní plyn – největší zásoby Saudská Arábie a Kuvajt, Katar, Bahrajn, Spojené arabské emiráty. Díky ropě – nejbohatší státy na světě.** Zvláštním průmyslovým odvětvím je výroba pitné vody (odsolováním mořské vody) – je dražší než benzín.

Výroba levné elektrické energie – spalování zemního plynu a ropy v elektrárnách – využívána v hutnictví železa a hliníku.

Arabové jsou dodnes z mála národů rozdělených do mnoha státních útvarů – 8 dalších států leží v Africe.

Arabové mají společnou kulturu a jazyk i písmo, ale liší se rozlohou, lidnatostí i ekonomickou úrovní. Tradiční oblečení – dlouhé bílé pláště a pokrývky hlavy. ženy musejí mít zahalené vlasy – někde i tváře.

Saudská Arábie: nejvýznamnější a nejrozsáhlejší arabskou zemí – absolutistická monarchie. Panovník a jeho rodina ovládají veškerý život v zemi.

obrovské zásoby ropy se těží v Perském zálivu. Dále je rozvinutý chemický průmysl

Města: Rijád – hl. m., Džida, Mekka – svaté město – rodiště proroka Mohameda

Bahrajn: ostrovní stát v Perském zálivu – velké finanční centrum pro celou JZ Asii

Irák: nejznámější arabskou zemí – válka se spojenci – sesazen a popraven diktátor Saddám Husajn. Cílem je ustavení demokratického systému – to však bude trvat mnoho let. Hl. m. Bagdád, denně sebevražedné útoky islamistů – desítky mrtvých.

Dobré podmínky pro zemědělství – Mezopotámie – Eufrat a Tigris.

Severně od Saudské Arábie leží:

Sýrie, Jordánsko, Libanon – oblast zmítaná občanskými válkami. – středně rozvinuté státy.